

پرسشنامه مهارت های اجتماعی ماتسون 1983

این پرسشنامه دارای 56 سوال بوده و هدف آن سنجش مهارت های اجتماعی از ابعاد مختلف (مهارت های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن، رابطه با همسالان) است.

مولفه های پرسشنامه

سوالات مربوطه	بعد
1-18	مهارت های اجتماعی مناسب
19-29	رفتارهای غیر اجتماعی
30-41	پرخاشگری و رفتارهای تکانشی
42-47	برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن
48-56	رابطه با همسالان

تعریف مفهومی متغیر پرسشنامه

زمانی که از مهارت های اجتماعی یاد می شود، رفتارهای ساده در موقعیت ها و عرصه های گوناگون اجتماعی مورد نظر است، مانند: ریختن زباله در ظرف مخصوص، تمیز کردن زمین بعد از شکسته شدن چیزی، شیوه درست به کار بردن وسایل غذاخوری و رعایت آداب غذا خوردن. کسب مهارت های اجتماعی کودکان بخشی از اجتماعی شدن آنان است؛ در فرایند اجتماعی شدن، هنجارها، مهارت ها، ارزش ها، نگرش ها و رفتار فرد شکل می گیرد، تا به نحو مناسب و مطلوبی نقش کنونی یا آتی خود را در جامعه ایفا کند (به پژوه و همکاران،

تعریف عملیاتی متغیر پرسشنامه

در این پژوهش منظور از مهارت های اجتماعی نمره‌ای است که کارکنان به سوالات 56 گویه ای پرسشنامه مهارت های اجتماعی می دهند.

مقیاس پرسشنامه

این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (کاملاً مخالف 1؛ مخالف 2؛ نظری ندارم 3؛ موافق 4؛ کاملاً موافق 5) می‌باشد. (توجه مقیاس لیکرت در انتهای پرسشنامه کاملاً توضیح داده شده است.)

گزینه	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
امتیاز	1	2	3	4	5

هرگز → ← همیشه

این پژوهش به دنبال پاسخ به می باشد. امید است با همکاری و مساعدت شما، این امر مهم حاصل گردد. لذا از شما تقاضا می شود با قبول زحمت و صرف وقت خود صادقانه به سؤالات جواب بدهید. لازم به ذکر است که اطلاعات پرسشنامه فقط در جهت اهداف تحقیق استفاده خواهد شد و نیازی به ذکر نام نیست. قبلاً از همکاری صمیمانه شما تشکر می نمایم.

اطلاعات شما روی نتیجه پژوهش موثر خواهد بود؛ پس لطفاً با دقت و بدون جهت گیری به سؤالات پاسخ دهید

سن	20-25	26-30	31-35	35 به بالا
میزان تحصیلات	دیپلم و پایینتر	فوق دیپلم	لیسانس	کارشناسی و بالاتر
سابقه خدمت	5 سال و کمتر	6 تا 10 سال	11 تا 15 سال	بیشتر از 15 سال
جنسیت	زن		مرد	
ایمیل	برای اطلاع از نتایج تحقیق (اختیاری) @.com			

ردیف	عبارات					
	هرگز	به ندرت	اوقات برخی	اوقات اغلب	همیشه	
	1	2	3	4	5	
1	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من هنگام صحبت با دیگران به آنها نگاه می کنم.
2	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من به دوستی که رنج دیده باشد، کمک می کنم.
3	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من دوستی را که غمگین است دلداری می دهم.
4	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	وقتی که فرد دیگری کارش خوب باشد، من احساس خوشحالی می کنم.
5	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من به دیگران می گویم که چقدر خوب هستند.
6	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من به سراغ دیگران می روم و سر صحبت را با آنها باز می کنم.
7	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	وقتی کسی کاری برایم انجام دهد، من خوشحال می شوم و از او تشکر می کنم.
8	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه	من دوستانم را دلداری می دهم.

	اوقات	اوقات	ندرت			
9	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	وقتی که دیگران صحبت می کنند من به آنها نگاه می کنم.	همیشه
10	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من چیزهایی را که دارم با دیگران قسمت می کنم.	همیشه
11	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من از اشیای دیگران طوری مراقبت می کنم که انگار مال خودم هستند.	همیشه
12	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من از اطرافیان می پرسم که آیا کمک می خواهند.	همیشه
13	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من از کمک کردن به دیگران خوشحال می شوم.	همیشه
14	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من به هنگام صحبت با دیگران، از آنها سوال هم می پرسم.	همیشه
15	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من وقتی کسی را اذیت می کنم، بعدا متاسف می شوم.	همیشه
16	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من به کسانی که با من خوب هستند، خوبی می کنم.	همیشه
17	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من از اطرافیان احوالپرسی کرده و جویای کار آنها و مسایلی از این قبیل می شوم.	همیشه

18	من از لطیفه های دیگران و داستان های خنده آور آنها، خنده ام می گیرد.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
19	من هنگامی که یک نفر صحبت می کند وسط صحبت او می پریم و صحبتش را قطع می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
20	به چیزهایی که متعلق به من نیست، بدون اجازه دست می زنم یا آنها را بر می دارم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
21	من وقتی که فرد دیگری کارش خوب باشد، احساس خشم یا حسادت می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
22	من زیر قوالم می زنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
23	من برای بدست آوردن چیزهایی که می خواهم، دروغ می گویم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
24	من دیگران را مسخره می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
25	من از خودم صداهایی در می آورم که دیگران را ناراحت می کند (مثل آروغ زدن، بینی را بالا کشیدن)	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
26	من با صدای خیلی بلند حرف می زنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه

27	من به دیگران حسودی می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
28	من آنقدر نزد اطرافیانم می مانم و وقت آنها را می گیرم که از آمدنم خسته شوند.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
29	من بیش از حد موضوعی را توضیح می دهم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
30	من دیگران را تهدید می کنم و مثل آدمهای قلدر با آنها رفتار می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
31	من به آسانی عصبانی می شوم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
32	من مثل رئیس ها رفتار می کنم (یعنی برای انجام کارها به جای خواهش، به دیگران دستور می دهم).	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
33	من اغلب اوقات نق می زنم یا شکایت می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
34	من وقتی عصبانی هستم به دیگران سیلی می زنم یا با آنها کتک کاری می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
35	من به بچه های دیگر چشم غره می روم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه

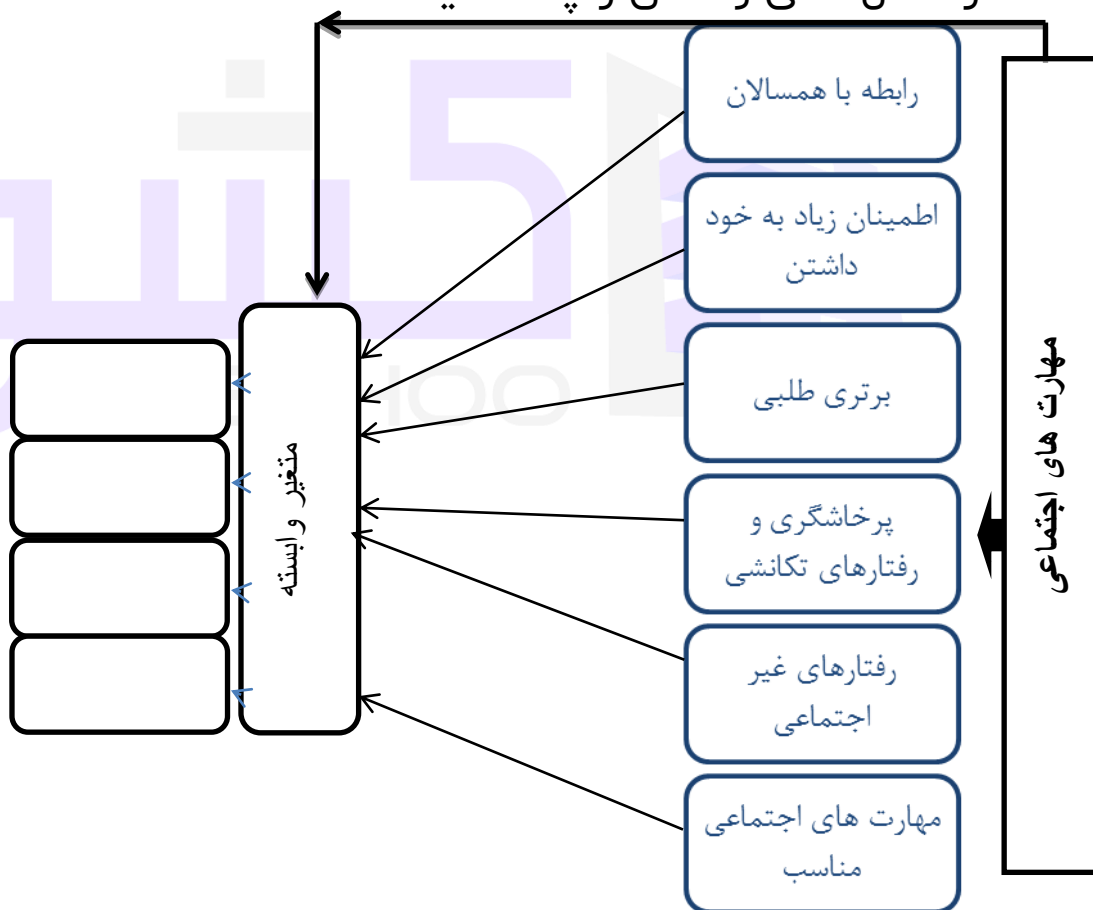
36	من بر دیگران خرده می گیرم تا آنها را عصبانی کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
37	من عمدا دیگران را آزرده می کنم و سعی می کنم ناراحتشان کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
38	من یک دنده و لجباز هستم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
39	من احساساتم را نشان می دهم (یعنی اگر از کسی عصبانی باشم یا خوشم بیاید به او می گویم).	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
40	من زیاد دعوا و مرافعه می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
41	من آنقدر سر به سر دیگران می گذارم که آزرده شوند.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
42	من همیشه دوست دارم در هر کاری نفر اول باشم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
43	من فکر می کنم که همه چیز را می دانم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
44	من طوری رفتار می کنم که انگار بهتر از دیگران هستم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
45	من سعی می کنم که از همه بهتر باشم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه

	اوقات	اوقات	ندرت			
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من دوست دارم رئیس باشم.	46
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	به نظر من برنده شدن یعنی همه چیز.	47
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من دوستان زیادی دارم.	48
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من دوست دارم تنها باشم.	49
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من می ترسم با دیگران صحبت کنم.	50
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من می دانم که چطور دوست پیدا کنم.	51
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من فکر می کنم که اطرافیان به من نیش و کنایه می زنند، در حالیکه چنین نمی کنند.	52
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من غالباً دوستانم را می بینم.	53
همیشه	اغلب اوقات	برخی اوقات	به ندرت	هرگز	من به تنهایی بازی می کنم.	54

55	من احساس تنهایی می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه
56	من در بازی با بچه های دیگر شرکت می کنم.	هرگز	به ندرت	برخی اوقات	اغلب اوقات	همیشه

مدل مهارت های اجتماعی

توجه شکل زیر یک مدل آماده بر تحقیق شما می باشد در صورتی که تحقیق شما از دو متغیر تشکیل شده است مدل خالی را با مشاهده مدل تکمیل شده پر کنید و در صورتی که تحقیق شما فقط یک متغیر دارد مدل خالی و فلش را پاک کنید.

نمره گذاری پرسشنامه

این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت می باشد که از 1 تا 5 نمره گذاری شده است.

به دو طریق می توان از تحلیل این پرسشنامه استفاده کرد

A. تحلیل بر اساس مولفه های پرسشنامه

B. تحلیل بر اساس میزان نمره به دست آمده

C. اما این شیوه نمره گذاری در سوالات شماره 19 الی 47، 49، 50،

52، 54 و 55 معکوس شده و به صورت زیر در خواهد آمد:

همیشه	اغلب	بسیار	کمی	بسیار	کمی	اغلب	همیشه
-------	------	-------	-----	-------	-----	------	-------

تحلیل بر اساس مولفه های پرسشنامه

به این ترتیب که ابتدا پرسشنامه ها را بین جامعه خود تقسیم و پس از تکمیل پرسشنامه ها داده ها را وارد نرم افزار اس پی اس کنید. البته قبل از وارد کردن داده ها شما باید پرسشنامه را در نرم افزار اس پی اس تعریف کنید و سپس شروع به وارد کردن داده ها کنید. چگونگی کار را برای شفافیت بیشتر به صورت مرحله به مرحله توضیح می دهیم

مرحله اول. وارد کردن اطلاعات تمامی سوالات پرسشنامه (دقت کنید که شما باید بر اساس طیف لیکرت عمل کنید مثلا اگر شخصی سوال 7 پرسشنامه را خیلی کم انتخاب کرده است شما باید در پرسشنامه در جلوی سوال 7 عدد 1 (خیلی کم) را بگذارید.

مرحله دوم. پس از وارد کردن داده های همه سوالات، سوالات مربوط به هر مولفه را کمپیوت (compute) کنید. مثلا اگر مولفه اول X و سوالات آن 1 تا 7 است شما باید سوالات 1 تا 7 را compute کنید تا مولفه X ایجاد شود.

به همین ترتیب همه مولفه ها را ایجاد کنید و پس از این کار در نهایت شما باید همه مولفه ها که ایجاد کردید را با هم compute کنید تا این بار متغیر اصلی تحقیق به وجود بیاید که به طور مثال متغیر مدیریت دانش یا ... است.

مرحله سوم. حالا شما هم مولفه ها را به وجود آورده اید و هم متغیر اصلی تحقیق را؛ حالا می توانید از گزینه آنالیز هر آزمونی که می خواهید برای این پرسشنامه (متغیر) بگیرید. مثلا می توانید آزمون توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس) یا می توانید آزمون همبستگی را با یک متغیر دیگر بگیرید.

تحلیل بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید. توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما 10 پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر 10 کنید
مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه * 1 = حد پایین نمره

حد بالایی نمرات	حد متوسط نمرات	حد پایین نمره
208	168	56

- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین 56 تا 112 باشد، میزان مهارت های اجتماعی در این جامعه ضعیف می باشد.
- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین 112 تا 168 باشد، میزان مهارت های اجتماعی در سطح متوسطی می باشد.
- در صورتی که نمرات بالای 168 باشد، میزان مهارت های اجتماعی بسیار خوب می باشد.

روایی و پایایی پرسشنامه

قابلیت اعتماد یا پایایی یک ابزار عبارت است از درجه ثبات آن در اندازه گیری هر آنچه اندازه می‌گیرد یعنی اینکه ابزار اندازه‌گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می‌دهد. در پژوهش یوسفی و همکاران (1381) روایی سازه این پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت و پنج عامل بدست آمد و همچنین پایایی پرسشنامه یا قابلیت اعتماد آن با استفاده از روش اندازه‌گیری آلفای کرونباخ محاسبه شد. معمولاً دامنه ضریب اعتماد آلفای کرونباخ از صفر (0) به معنای عدم پایداری، تا مثبت یک (+1) به معنای پایایی کامل قرار می‌گیرد و هر چه مقدار بدست آمده به عدد مثبت یک نزدیکتر باشد قابلیت اعتماد پرسشنامه بیشتر می‌شود. آلفای کرونباخ برای پرسشنامه مهارت های اجتماعی ماتسون در جدول زیر ارائه شده است:

آلفای کرونباخ	بعد
0/81	مهارت های اجتماعی مناسب
0/80	رفتارهای غیر اجتماعی
0/73	پرخاشگری و رفتارهای تکانشی
0/34	برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن
0/87	رابطه با همسالان
0/86	کل

میزان آلفای کرونباخ	نام متغیر
0/86	مهارت های اجتماعی

منابع

یوسفی، فریده، خیر، محمد، (1381)، بررسی پایایی و روایی مقیاس سنجش مهارت های اجتماعی ماتسون و مقایسه عملکرد دختران و پسران دبیرستانی در این مقیاس، ویژه نامه علوم تربیتی، دوره هیجدهم، شماره دوم، پیاپی 36.

به پژوه و همکاران(1389). تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر سازگاری اجتماعی و عملکرد تحصیلی دان شآموزان دیرآموز، فصلنامه نوآوری های آموزشی، شماره 33، سال نهم

Matson J.L., Rotatori, A, F., & Helsel, W. J. (1983),

development of a Rating Scale to Measure Social Skills in

children: The matson evaluation of social skills with

youngsters (MESSY), behavior research and therapy, 21, 4,

335-340